

Приказките, че лесно се става студент и това сваля качеството на образованието в университетите, вече не са верни. В това бяха категорични ректорите на висши училища, които участваха в дискусиата с образователния министър Красимир Вълчев.

Приемът във висшите учебни заведения бе намален, а това доведе до повече кандидати за едно място и съответно до по-добри студенти в университетите, категорични бяха те.

„В последните години с общи усилия направихме реформа, която има значение. Тя се подценява, а хората продължават да повтарят неща, които бяха факт преди 5-6 г., но не и сега. Например това, че се става лесно студент, имаме много студенти и лесно се завършва. И трите неща не са верни. Вече имаме баланс между броя на кандидат-студентите и местата за прием, а това е и причина за качеството да се повишава“, заяви ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и шеф на Съвета на ректорите проф. Анастас Герджиков.

Болезнената реформа

Ректорите единни: Обединението на университетите е необходимо, без да пречи на индивидуалността

Промяната във финансирането на висшите училища също доведе до повишаване на качеството на обучение.

„Министър Вълчев реформира системата, така че да се финансира и качество, а не само броят на местата.

Всичко това стана с помощта на моите колеги ректори, благодаря им. Обикновено те отнасят упреците, че са консервативни хора, кои-

Донесе качество и престиж на българската наука

то пречат на реформата във висшето образование, но именно те понесоха тежестта на реформата“, каза проф. Герджиков. „През последните 25 г. се видя, че административно обединение

на университетите няма да има, но

може да има доброволно обединение“,

добави той.

Мерките в стратегията за развитие на висшето образование са болезнени, но полезни, коментира и ректорът на Университета за национално и световно стопанство проф. Димитър Димитров.

„Има промяна, която се усеща през последните години и най-вече по отношение на икономическите специалности и тези, свързани с администрация и управление. Ние се стараем да се справяме

не чрез закриване на специалности, а чрез реструктуриране,

нови магистърски програми, участие в национални и международни научноизследователски проекти. Бе увеличена и субсидията, която от 10 г. не беше пипана, за направление „Икономика“.

От бюджетна гледна точка засага се справяме, въпреки че приемът в държавна поръчка бе намален с около 40% миналата година, но както министър Вълчев и проф. Герджиков отбелязаха, ректорите и колегията приемат тези болезнени мерки, защото те са част от реформата, която трябва да се осъществи, и затова в резултат и на доброто взаимодействие бяха увеличени и заплатите, предложени нови бакалавърски и магистърски програми. Гледаме с оптимизъм за бъдещето“, заяви Димитров.

„Университетите, като че ли дълго време поставени в тези условия за конкуренция при приема на студентите, не осъзнавахме необходимостта да намерим допирните точки, докато се състезаваме по различни образователни програми, които да привлекат повече студенти, и по този начин

създадохме на места нетипични структури

за отделни университети. За щастие, представлявам малко висше училище, което е запазило своя профил и с това пренастройване на системата в момента. През миналата година видяхме, че ние получихме не само по-голям брой кандидати и по-голям брой приети студенти, но и такива с много по-големи начални знания и компетентност, които влязоха в нашия университет“, каза пък ректорката на Химикотехнологичния и металургичен университет проф. Сения Терзиева.

Зам.-председателят на КРИБ проф. Николай Вълканов, министър Красимир Вълчев и издателят на „24 часа“ Венера Гочева обсъждат мненията на ректорите и бизнеса.

Заплатата на преподавателите трябва да е 135% от средната за страната

- Професиите се променят, а днешните деца ще трябва да имат много по-комплексни знания
- Финансирахме изграждането на първия кампус – от 1-и до 4-и блок, в „Студентски град“. Ще има ограда, зеленина и подземен гараж, обясни Красимир Вълчев

Ключът към по-добро образование в университетите са преподавателите.

Това заяви пред ректорите и бизнеса министърът на образованието и науката Красимир Вълчев на дебата „Най-добрите университети - до бизнеса“, организиран от „24 часа“.

Както е редно заплатата на учителя да е поне 125% от средната за страната, така за университетските преподаватели нейният размер трябва да е 135-145% спрямо размера на средната. Така най-качествените студенти от всяко направление ще бъдат привлечени да продължават кариерата си като университетски преподаватели, обясни Вълчев.

„Най-добрите трябва да преподават,

за да предават знанията си на следващите и да имаме качествено обучение в университетите“, каза още министърът на образованието.

Именно увеличаването на преподавателските заплати е една от важните стъпки, предвидени в Стратегията за вис-

шето образование.

Като добро постижение в посока запазване на най-добрите преподаватели Вълчев посочи определянето на минимална заплата за асистентите. От началото на 2021 г. стартовата заплата за асистент в университета е най-малко 1300 лв., след като влязоха в сила промени в Закона за висшето образование. До края на 2020 г. заплатите на асистентите бяха едни от най-ниските в страната и често пъти трудно стигаха и 800 лв., което накара най-перспективните студенти и млади преподаватели да потърсят кариера в частния бизнес.

„Благодаря на ректорите, с които направихме много промени, дори такива, които не бяха популярни, но всички вие участвахте в тях. Стратегията за висшето образование за 2021-2030 г. съдържа мерки, които бяха необходими, неизбежни. През последните години чувахме критики, че студентите са ни много, че висшето образование не е свързано с бизнеса, но това можеше да се каже преди 5 г. Днес научната дейност е много по-висо-

ка, чуждестранните студенти се увеличили и увеличили студентите в аграрните и педагогическите специалности“, каза още министър Красимир Вълчев.

Приоритетни теми стават какво и как учат студентите, свързаността на българските висши училища, научната дейност, интернационализацията на образованието, очакваните

още по-мащабни дигитални

Министърът на образованието Красимир Вълчев поздравява автора на рейтинга на университетите Георги Стойчев преди началото на дискусиата.

трансформации,

както и намаляването на някои бакалавърски степени за сметка на по-задълбочени магистратури. Професиите на бъдещето ще изискват от висшето образование да дава знания в техническите програми и да има хуманитарни умения, пише в стратегията. Заложените промени стимулират по-голяма свързаност, консолидация и обединяване на ресурси. Университетите се насърчават да завишат изискванията за учене и да провеждат целенасочени политики към младите преподаватели.

Обвързване на приема с пазара на труда е една от основните цели,

обясни Вълчев.

Професиите се променят, а днешните деца ще трябва да имат много по-комплексни знания, които залагаме в бакалавърските програми, описа насоките за развитие на университетите министърът.

„Трябва да се помогне финансово процесът на електронизацията във висшите училища“, добави Вълчев. Той даде за пример платформата за библиотека, където ще има безплатни уроци и материали. Друг важен фактор е процесът за обновяване на материалната база и финансиране на кампуси. Вече финансирахме такъв в „Студентски град“, който ще бъде с ограда, зелени алеи и подземен паркинг, той ще включва първи - четвърти блок. Много ми се иска той да е модел и да насърчи останалите“, каза още Вълчев.

(24 часа)

Проф. Анастас Герджиков и още 20 ректори на университети се включиха в дискусията онлайн за-
ради противоепидемичните мерки.

„В стратегията видяхме възможностите за обединение на научни колективи, на разработване на образователни проекти. Ние

успяхме да си партнираме на проектно ниво със 7 университета,

което е доста добро ниво за висше училище, което има тесен профил. В последните месеци нашият университет успя да бъде забелязан и с това, че действащи учени попаднаха в първите 2000 на международна класация. Някои от нашите колеги са в листата на разпознаваеми учени и на БАН. Това, което трябва да направим, е и споделени ресурси - от много години се говори за налична апаратура, налична изследователска инфраструктура, която не може да бъде използвана максимално ефективно по ред причини. Една от тях е, че няма как да има толкова добре подготвени хора със съответното ниво на заплащане. Убедена съм, че ще отворим нови хоризонти и създаването на различни колективи, а това вече е факт“, добави тя.

Успешни примери за сътрудничество със СУ при разработването на нови програми представи пък ректорът на УАСГ проф. Иван Марков.

„Административното обединение на висшите училища едва ли ще доведе до нещо осо-

бено, ако ние не сме добре в другите посоки. Това, че ще се съберат много материали на едно място, не значи, че ще се получи по-добър материал. Всеки материал трябва да се управлява правилно, обосновано и аргументирано. УАСГ през годините успя да запази своята уникалност, не си позволихме нови програми, не си позволихме лов на нови студенти, защото това щеше да доведе до особени затруднения. Работим с бизнеса, благодаря и на проф. Вълканов, с техния отрасъл имаме доста добри взаимоотношения. Със СУ в момента разработваме по ОП „Наука за образование за интелигентен растеж“ - кръгова икономика и чисти води с Биологическия факултет. С Историческия факултет историческото, археологическото, архитектурното наследство, скоро сключихме и едно обединение с УНСС и работодатели да се включим в изследванията по Зелената сделка, работим и с едно от военните училища за създаване на конструктори за военни съоръжения.

Вземаме идеи и изисквания от строителния и проектантския бизнес,

като ги съобразяваме с това, което предстои“, разказа проф. Марков.

„Възхитен съм от темповете и на работата и в учебния процес, реализирани и постигнати в трудните времена на пандемията“, цитира писмо от студент, завършил в Швеция, ректорката на Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив проф. Тони Щекерджиева-Новак.

„Няма как преподавателите да бъдат заменени, ние се опитваме да отговорим на изискванията на новото време и да

създаваме хибридни специалности

Съвсем скоро ще имаме един учител за изобразително изкуство, музика и танци, който в никакъв случай няма да е сурогат, а ще бъде на много високо ниво. Петте висши училища в Пловдив сключихме меморандум и си сътрудничим по всякакъв начин.

Обединението на университетите е необходимо, а това няма да попречи на индивидуалността на всеки един от нас. Трябва да се обединяваме с конкуренцията, ако искаме да тласнем напред науката и България“, добави тя.

За създаването на професия експерт по национална сигурност, като тези хора да се грижат за киберсигурността и антитерористичните мерки на ведомствата, настоя пък началникът на Военната академия генерал-майор Груди Ангелов. (24 часа)

Георги Стойчев, ръководител на екипа, който подготвя рейтинговата система:

Рейтинговата система за висше образование съществува вече 10 г. и се превърна в инструмент за прозрачност във висшето образование.

От една страна, това позволява да се рационализира изборът на кандидат-студентите. От друга - да се формират политики на база данни и доказателства. И министър Вълчев, и проф. Герджиков споменаха няколко важни и положителни тенденции в развитието на българското висше образование в последните 5 г. Рейтинговата система със своите индикатори регистрира тези положителни тенденции.

Висшето образование в България се свива, намалява броят на студентите и на завършилите, но подобрява структурата си, която е по-близо до пазара на труда, подобряват се качеството и шансът за реализация на завършилите.

В момента има по-малък брой студенти, но това намаляване не е тривиално. Спадът е с близо 1/5 за последните 7 г., или 40 хил. студенти по-малко. Добрата новина е, че този

Студентите са по-малко с 40 хил. за 7 години, но с по-добри знания и реализация

по-малък брой студенти е разпределен по-рационално по професионални направления спрямо кадрите, от които пазарът на труда има нужда. Тази позитивна тенденция на рационализация в структурата на висшето образование не е самотна, а върви в пакет с още две важни тенденции - подобряване на научната дейност, удвояване на броя на научните публикации, които са международно разпознаваеми.

Второ - в последните 7 г. се удвои делът на чуждестранните студенти. В момента 8% от студентите в България са чужденци и по този показател достигаме средните нива в ЕС, като сме сравними с държави като Финландия и Швеция. Има позитивни тенденции в българското висше образование, не са решени всички проблеми, но посоката е правилна. (24 часа)

Бизнесът все по-доволен от кадрите, които излизат от университета

От университетските банки към бизнеса тръгват все по-подготвени млади специалисти и това е резултат от направените в последните 4 г. промени. Това е категоричното мнение на работодателите, участници в дискусията „Най-добрите университети - до бизнеса“, организирана от „24 часа“.

„В последните няколко години се направиха много важни крачки към промяна на важни пунктове на образованието. Такава е и стратегията, и мястото на бизнеса в тези промени. Имаме голям опит в работата си с университетите, а

мястото на бизнеса е не да дава акъл, а да осигурява практика за младите хора и финансиране на нова техника

и за подобряване на материалната база“, обясни проф. Николай Вълканов, зам.-председател на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България и председател на съвета на директорите на „Минстрой Холдинг“.

Една от най-важните промени във висшето образование е, че се даде възможност представители на бизнеса да участват в преподаването и да помагат за по-доброто обучение на студентите, разясни той.

„Образованието в България е на нужното високо ниво, при нас идват много добре подготвени специалисти, а ние трябва да осигурим подходящи условия за тяхната работа и развитието им. Винаги приканвам колегите да подкрепим финансово образованието, за да имаме подготвени кадри. Много е важно бизнесът да отделя стипендии за отличен успех“, категоричен бе Николай Вълканов. „Забелязваме промяна в подготовката на младите кадри, които идват при нас. Но това, което искаме да видим в бъдеще, е при добрата професионална подготовка - те да бъдат по-гъвкави в мисленето и да имат нагласа да работят в по-дигитална и международна среда“, коментира ефектите от промените във висшето образование Милена Караилиева, директор „Човешки ресурси“ на „Кауфланд“.

„Новата стратегия ми направи изключително силно впечатление. Тя ме зарежда с нов импулс за работа в следващите години. Този хоризонт за развитие до 2030 г., разграничаването на дейностите по създаването на наука и преподаването на наука е мое разбиране от много години и благодаря на министъра за тази стратегия, защото не всички висши училища, които работят със студенти и произвеждат кадри, правят и наука. Науката е малко по-различно нещо от това да преподаваме, а тази възможност се дава със стратегията. Веднага след влизането в сила на стратегията вече са открити над 10 научни института, както и създаването на напълно автономни научни звена, ние вече участваме в създаването на една друга реалност и пространство, които позволяват фундаментални приложни изследвания и приоритети за регионите и държавата в областта на науката.

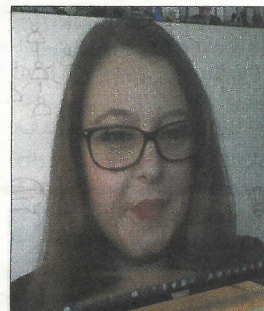
Институтите могат да обединят изследователска дейност на няколко висши училища в интердисциплинарни изследвания,

да работят по изследвания на национални и международни научни програми. Много години вече, особено в региона на Балканите, сме се старали да постигнем това. Предизвикателствата, пред които ни постави COVID-19, климатичните промени, промяната на обществото, което изисква повече наука, извади науката на дневен план и ако сега говорим за повече наука в медицината, то важи за всички сектори на стопанството“, бе коментарът пък на проф. Николай Михайлов, председател на Надзорния съвет на „Трейс“.

„Не помним да е имало толкова успешен мандат на министър на образованието, пък и не само на министър на образованието. Това е рядко съчетание на мъдрост, на такт и на знания за материята, с които министър Вълчев умело превеждаше кораба на образованието през тези бурни води, в които се намираме. Респект. Пандемията създаде много добри възможности за правене на наука, защото наука се прави в самота, изолация и тишина и всички научни работници трябва да се фокусират в тази посока“, похвали свършеното в последните 4 години пък Радомир Чолаков, изпълнителен директор на „Каолин“. (24 часа)

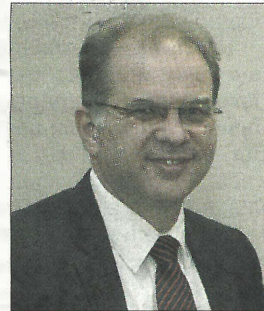
НИКОЛАЙ ВЪЛКАНОВ

МИЛЕНА КАРАИЛИЕВА

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ

РАДОМИР ЧОЛАКОВ